

РЕШЕНИЕ

№ 187

гр. Пловдив, 17.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 3-ТИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и шести април през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Вера Ив. Иванова

Членове: Катя Ст. Пенчева
Тодор Илк. Хаджиев

при участието на секретаря Мила Д. Тошева
като разгледа докладваното от Катя Ст. Пенчева Въззивно търговско дело № 20225001000386 по описа за 2022 година

Производството е въззивно по реда на чл.258 и сл. ГПК.

С решение №13/09.05.2022г. по т.д. №77/2021г. по описа на окръжен съд К. е отхвърлен предявеният от Б. Г. Б. с ЕГН *****, иск да бъде признато за установено по реда на чл.422 ал.1, във вр. с чл.415 ал.1 от ГПК, че в негова полза съществува парично вземане от С. К. В. с ЕГН *****, за сумата от 150 000лв., произтичащо от запис на заповед с дата на издаване 22.03.2020г. и падеж 15.09.2020г., ведно със законната лихва от 21.07.2021г. до окончателното ѝ изплащане, за което е издадена заповед за незабавно изпълнение №279/02.08.2021г. в производството по ч. гр. д. №1093/2021г. на Районен съд - К.. Б. Г. Б. е осъден да заплати на С. К. В. деловодни разноски в размер на 4 300лв.

Срещу така постановеното решение е постъпила въззивна жалба от ищеца Б. Г. Б.. Счита, че решението е неправилно, постановено в нарушение на материалния закон и при допуснати процесуални нарушения. Въведени са основно оплаквания за допуснато процесуално нарушение, изразяващо се в неуважаване доказателственото искане на страната за допускане на повторна тройна съдебнографологична експертиза, при изразено становище от страната

за необоснованост на тройната съдебнографологична експертиза, за предубеденост на участващите в нея вещи лица и оспорване на същата. В тази връзка с въззивната жалба е предявено доказателствено искане за назначаване на повторна експертиза със задача: подписите, положени в запис на заповед от 22.03.2020г., положени ли са от С. К. В.. Това доказателствено искане е уважено от въззивната инстанция при хипотезата на чл.266 ал.3 от ГПК.

Ответник жалбата С. К. В. в представения отговор в срока по чл.263 ал.1 от ГПК оспорва изцяло същата. Не предявява доказателствени искания.

Страните претендират сторените по делото разноски.

Въззивната жалба е допустима, като депозирана в законоустановения срок от надлежна страна и с предписаното от закона съдържание.

Апелативният съд, след като съобрази оплакванията, изложени в жалбата и доводите на страните, с оглед разпоредбите на чл.269 и чл.271 от ГПК и след преценка на събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, прие за установено следното:

Обжалваното решение е постановено по предявен иск с правно основание чл.422 от ГПК, във вр. с чл.535 от ТЗ.

Ищецът в първоинстанционното производство, жалбоподател в настоящето – Б. Г. Б., е изложил фактически обстоятелства за успешно проведено заповедно производство по реда на гл.37 от ГПК, като издадената Заповед за изпълнение по чл.417 от ГПК №279/02.08.2021г. по ч.гр.д. №1093/2021г. по описа на РС К., е била в срок възразена. С цитираната Заповед ответникът е осъден да заплати на ищеца - заявител в заповедното производство - сумата от 150 000лв., ведно със законната лихва, считано от 21.07.2021г. до окончателното изплащане, което вземането произтича от запис на заповед, издаден от ответника С. В. на 22.03.2020г. Изложени са подробно доводи относно правната природа на записа на заповед и се твърди, че единственото основание за възникване на спорното парично вземане е записът на заповед, послужил като документ по чл.417, т.9 ГПК за издаване на заповедта за изпълнение, като отрича да е налице каузално основание. Твърди се, че записът на заповед е редовен от външна страна, тъй като съдържа всички предвидени в чл.535 от ТЗ задължителни реквизити, бил без протест, без предявяване и с падеж на определен ден - 15.09.2020г., който бил настъпил и поради това процесната ценна книга удостоверявала подлежащо

на изпълнение вземане срещу ответницата за сумата в размер на 150 000лв. Искането, с което е сезиран съдът, е да се постанови решение, с което да бъде признато за установено по реда на чл.422, ал.1, във вр. с чл.415, ал.1 от ГПК, че в негова полза съществува парично вземане към С. К. В., за сумата от 150 000лв., произтичащо от запис на заповед с дата на издаване 22.03.2020г. и падеж 15.09.2020г., ведно със законната лихва от 21.07.2021г. до окончателното ѝ изплащане, за което е издадена заповед за незабавно изпълнение №279/02.08.2021г. по ч. гр. д. №1093/2021г. на Районен съд - К..

С депозирания при първоинстанционното разглеждане на делото писмен отговор ответницата С. В. е оспорила предявения иск. Възражението по основателността на иска се изразява в отричане на съществуването на претендираното право и се основава на твърдение, че не е подписвала сочения от ищеца запис на заповед от 22.03.2020г., което възражение се свежда до оспорване на подписа върху този документ.

При така посочените твърдения и възражения на страните в първоинстанционното производство, въззивната инстанция намира за установено следното:

Искът по чл.422 от ГПК е средство за защита на кредитора на признатото му в заповедното производство вземане, чрез което да установи съществуването му. Заповедта за незабавно изпълнение в настоящия случай - по ч.гр.д. №1093/2021г. по описа на районен съд К., е издадена на изпълнителното основание по чл.417 т.10 от ГПК – запис на заповед.

По своята правна природа записът на заповед е абстрактна, формална, едностранна сделка с менителничен ефект. Законодателят поставя строги изисквания по отношение на формата на тези видове актове, тъй като същите имат интензивно участие в гражданския оборот и правната сигурност изисква да имат достатъчна определеност. Тези императивни изисквания са материализирани в разпоредбата на чл.535 от ТЗ.

За да отхвърли така предявения иск първоинстанционният съд е възприел опорочен менителничен ефект, поради липсата на един от основните и задължителни реквизити на менителницата – подпис на издателя. Този извод е направен при оборена автентичност на документа – запис на заповед и въз основа на допуснати и приети при първоинстанционното разглеждане на делото единична и тройна съдебнографологични експертизи. Заключение

от единичната съдебнографологична експертиза и тройната такава, са идентични и категорични, че подписите /два на брой/ в запис на заповед от 22.03.2020г. не са положени от С. В..

Допуснатата при въззивното разглеждане на делото повторна тройна съдебнографологична експертиза представя заключение в обратната насока, а именно, че подписите, положени в запис на заповед от 22.03.2020г. са положени от С. В.. При заявено оспорване от въззиваемата страна на заключението от тройната експертиза /изготвена от вещи лица Г. Д., И. Ч. и К. С./, във въззивното производство е допусната повторна тройна съдебнографологична експертиза, изготвена от специалисти от НИК-МВР гр. С.. Вещите лица – специалисти от НИК-МВР гр. С., са категорични в заключението си, че подписите в запис на заповед от 22.03.2020г. не са положени от С. В.. Тази експертиза отново е оспорена от жалбоподателя, но като компетентно изготвена, съпоставимо и с другите доказателства по делото /изготвените в първоинстанционното производство експертизи/, се кредитира изцяло от настоящата инстанция. Вещите лица, специалисти от НИК – МВР гр. С., съобразно своята компетентност в съответната специална област, при ползването на специализирана техника, са изготвили заключението на база ползвани събрани в производството сравнителни образци, както и новопредставени такива /с молба с вх.№310/16.01.2023г. – нотариален акт от 2005г., договор за покупко-продажба на МПС от 2017г.; договор с мобилен оператор от 2016г., приходни квитанции от 2018г., 2017г., 2014г./. Съгласно заключението, при сравнителното изследване между подписите в записа на заповед и сравнителния почерков материал на С. В. по отношение на общи графически признаци са установени съвпадения в общия вид на транскрипцията, строеж, наклон, но наред с това *различия в:* степен на обработеност на изпълнението – като цяло в подписите – обекти – степента е относително по-слаба отколкото в сравнителните образци; размера на движението – при обекта е относително умален размерът на движение по вертикал, както в началната, но най-вече в шриховата част в сравнение със сравнителните образци; свързаност на движенията – в сравнителния материал степента на свързаност на движенията е сравнително по-висока в сравнение с обекта. Установени са съществени различия и в по-характерните частни графически признаци, като детайлно са описани тези различия, констатирани по отношение на началния буквен знак в подписа - „К“. Констатирано е и

съществена диференциация при натиска при изпълнение на крайната част на завършващия шрих преди допълнителния – заключителен – при обекта с отслабване на натиска – шрихата изтънява, докато при сравнителните образци натискът не отслабва, шрихата не изтънява /която диференциация е и видима/. Констатираните различия в частни графически признаци касаят автоматизма на движенията и на фона на сходство в общата визия, сочат непривичност на изпълнението, характерна при имитация на чужда подпис. Различията в степента на обработеност и преобладаващ размер на движенията и най-вече в частните графически признаци, в своето съвкупно проявление имат индивидуализиращ характер и дават основание за заключението, че изследваните два подписа от името на С. В. в запис на заповед от 22.03.2020г. не са положени от С. В.. Липсва правно основание да не се кредитира заключението от тройната експертиза, изготвена от вещи лица – специалисти от НИК МВР гр. С., поради противоречие с предходната такава. Липсва основание за предубеденост на вещите лица /на каквато жалбоподателят – ищец се е позовал в първоинстанционното производство по отношение на повторната тройна съдебнографологична експертиза/. Следва да се посочи, че единствено първата тройна експертиза, допусната във въззивното производство, дава противно заключение, а именно, че подписите, положени в процесния запис на заповед, са положение от С. В.. Именно защото съдът не е длъжен да възприеме заключението на вещото лице, първоначално изготвената във въззивното производство експертиза /от вещите лица Г. Д., И. Ч. и К. С./ не се кредитира от въззивния съд, доколкото същата се преценява съпоставимо с останалите доказателства – а именно заключенията от допуснатите при първоинстанционното разглеждане на делото две съдебнографологични експертизи и заключението от тройната експертиза, изготвено от вещи лица – специалисти от НИК – МВР, прието във въззивното производство, които са идентични и категорични – че подписите в запис на заповед от 22.03.2020г. не са положени от С. В.. Последното заключение – изготвено от вещите лица от НИК – МВР, се кредитира изцяло, не само поради изключителната компетентност на вещите лица, но и поради факта, че същото е изготвено на база по-голям обем сравнителен материал. Следователно от носещата доказателствената тежест – оспорващата страна е установена неавтентичността на документа – запис на заповед, от който ищецът – настоящ жалбоподател, черпи права.

За действителността на записа на заповед законът изисква спазването на строго определена форма и съдържание. Той трябва да съдържа посочените в чл.535 от ТЗ реквизити. Липсата на някой от тях, с изключение на презумираните в чл.536 ал.2-4 от ТЗ, води до недействителност на абстрактната сделка. Предвиденият в чл.535 т.7 от ТЗ реквизит – подпис на издателя - е основният от задължителните реквизити, които трябва да съдържа менителничния ефект, а липсата на този реквизит отнема менителничния ефект на документа. В този смисъл правилни и законосъобразни са изводите на първоинстанционния съд, че приложеният запис на заповед не е редовен като ценна книга, поради липса на един от задължителните му реквизити по чл.535 от ТЗ - подпис на неговия издател и като невалиден документ не е породил целените правни последици – не е породил задължението на издателя – платец към поемателя за заплащане на сумата от 150 000лв. Правилен и законосъобразен е изводът на първоинстанционния съд, че поради невалидност на изпълнителното основание, въз основа на което заявителят е предявил вземането си в заповедното производство, установителният иск по чл.422 от ГПК се явява неоснователен.

По изложените съображения въззивната жалба се явява неоснователна, а обжалваното решение, като правилно, следва да бъде потвърдено.

При този изход на делото и на основание чл.78 ал.3 от ГПК, във връзка с чл.273 от ГПК жалбоподателят следва да заплати на въззиваемата страна направените разноски пред въззивната инстанция, които, съгласно представения списък на разноските по чл.80 от ГПК /л.232/, са 2 900лв. /от които 2 000лв. – адвокатско възнаграждение, изплатено в брой съгл. приложения договор за правна защита и съдействие – л.89/.

Водим от изложеното и на основание чл.271 ал.1 от ГПК, Пловдивският апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение №13/09.05.2022г., постановено по т.д. №77/2021г. по описа на окръжен съд К., с което е отхвърлен предявеният от Б. Г. Б. с ЕГН *****, иск да бъде признато за установено по реда на чл.422 ал.1, във вр. с чл.415 ал.1 от ГПК, че в негова полза съществува

парично вземане от С. К. В. с ЕГН *****, за сумата от 150 000лв., произтичащо от запис на заповед с дата на издаване 22.03.2020г. и падеж 15.09.2020г., ведно със законната лихва от 21.07.2021г. до окончателното ѝ изплащане, за което е издадена заповед за незабавно изпълнение №279/02.08.2021г. в производството по ч. гр. д. №1093/2021г. на Районен съд – К. и Б. Г. Б. е осъден да заплати на С. К. В. деловодни разноси в размер на 4 300лв.

ОСЪЖДА Б. Г. Б. с ЕГН ***** да заплати на С. К. В. с ЕГН ***** разноси за въззивното производство в размер на 2 900лв.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____